

Informatie, lessuggesties en werkbladen over de geschiedenis van de belastingen en de wereld van de douane.

Op praxisbulletin.nl:

- kaartjes bij de klassikale activiteit Smokkelen
- werkbladen zelfstandig werken

In deze rubriek bespreken we iedere maand een museum en we geven er praktische lessuggesties bij en werkbladen voor zelfstandig werken.

Van smokkelklomp tot slikkerstoilet

Belasting & Douane Museum

Het Belasting & Douane Museum in Rotterdam biedt een verrassende ontdekkingsreis door de geschiedenis van belastingen in Nederland en de wereld van de douane. **Waarom betalen we belastingen en waar gaat dat geld naartoe? Maak kennis met belastingen uit vervlogen tijden, zoals middeleeuwse accijnzen op zout en de 18e-eeuwse waaierbelasting. Of duik in de wereld van contraband: ging het vroeger nog om boter en tabakswaaren, de huidige smokkelzaken gaan veel verder. De vreemdste smokkelobjecten en -verhalen brengen het werk van de douane tot leven.**

TEKST: ANNE WICHGERS FOTO'S: BELASTING & DOUANE MUSEUM

GESCHIEDENIS

Het Belasting & Douane Museum werd in 1937 opgericht door de toenmalige directeur der Directe Belastingen en inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, prof. dr. J. van der Poel. Hij legde een fiscaal-historische verzameling aan om zijn studenten aan de Belastingacademie aanschouwelijk onderwijs te kunnen geven. Naar zijn idee konden belastinginspecteurs hun werk niet goed doen zonder kennis van het verleden. Zijn collectie vormt nog steeds de basis van het museum, maar uitbreiding en vernieuwing leidden tot een up-to-date interactief museum met een bijzondere en zeldzame collectie, waar je de belastinggeschiedenis en de wereld van de douane op moderne wijze beleeft.

WAT KUN JE ER DOEN?

Door het hele museum zijn doe-tafels, spellen en interactieve presentaties. Speciaal voor het onderwijs zijn er programma's op maat voor onder-, midden en bovenbouw. Zo is er voor groep 5 en 6 het programma *Help de schatkist is leeg!*, waarbij kinderen met eenvoudig materiaal inzicht krijgen in overheidsfinanciën en zij hun eigen begroting maken. De hogere groepen verdiepen zich in het thema douane en onderzoeken de smokkelwereld met echte casussen. Elk programma duurt ongeveer anderhalf uur.

GEEN BEZOEK, TOCH ACTIVITEITEN

Voor scholen die niet op bezoek kunnen bij het Belasting & Douane Museum, maar die wel meer willen weten over overheidsfinanciën en grensbewaking, volgt hier een suggestie voor een klassikale activiteit, aangevuld met werkbladen voor zelfstandig werken op praxisbulletin.nl.

OOK INTERESSANT

- Op de website van het museum (bdmuseum.nl) is een 'Speur, Speel, Snuffel'-kijkplaat van Charlotte Dematons als download beschikbaar. Er zijn ook uitgebreide aanwijzingen voor een onderwijsleergesprek over de douane voor de onderbouw. Je kunt ook een papieren versie van de poster aanvragen.
- De douane heeft een eigen YouTube-kanaal met kijkjes achter de schermen: Douane NL.
- Leestip: *Smokkelkinderen* van Jacques Vriens (10+).

KLASSIKALE ACTIVITEIT: SMOKKELEN

Voorbereiding

Download de kaartjes op praxisbulletin.nl en knip ze los. Zet de gratis app *Douane reizen* op je telefoon.

Nog iets aan te geven?

Vraag wat de kinderen weten over het werk van de douane in Nederland en maak een woordspun op het bord. Zorg dat deze punten in ieder geval aan de orde komen: de douane controleert goederen die Nederland binnenkomen of verlaten. Daarom zijn er grote douanekantoren in Rotterdam en Amsterdam (havens) en op Schiphol. De douanemedewerkers in de haven controleren vooral containers aan boord van schepen. De douanemedewerkers op Schiphol controleren reizigers en koffers, maar ook goederen die in een vliegtuig zitten. Ook controleren douanemedewerkers vrachtwagens en bezoeken zij bedrijven die goederen uit het buitenland ontvangen of ernaartoe sturen. De douane gebruikt scans, camera's en speurhonden en kijkt in de bagage in de aankomsthal. Goederen die de grens niet over mogen, zijn bijvoorbeeld bedreigde dier- en plantensoorten of delen daarvan, zoals ivoor.

- Vertel dat jullie in een aankomsthal van Schiphol staan. Wijs drie of vier douaniers aan. De andere kinderen zijn reizigers. De reizigers staan in drie of vier rijen opgesteld.
- Laat de reizigers samen bepalen uit welk land ze net zijn komen vliegen en voer dit in de app *Douane reizen* in.
- Geef de reizigers een kaartje waarop een deel van hun bagage staat. Ze moeten zelf bedenken of dit de grens van Nederland over mag, daarna beslissen ze dan of ze het aangeven (melden) bij de douane.
- De douaniers hoeven niet iedereen te controleren, maar het mag wel. Ze kunnen vragen stellen en de reizigers observeren, of de bagage (het kaartje) bekijken.
- Laat de reizigers een voor een langs de controleposten lopen. Hoeveel smokkelwaar en verboden goederen vangt de douane?

Bespreek na. Welke goederen mogen de grens over en welke niet? Controleer steeds met de app *Douane reizen*.

Zelfstandig werken

Download de werkbladen voor zelfstandig werken over belastingen en grensbewaking op praxisbulletin.nl.

